

Kontrolní závěr z kontrolní akce

21/14

Peněžní prostředky *Integrovaného regionálního operačního programu* určené na podporu prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2021 pod číslem 21/14. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Petr Neuvirt.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda vybrané projekty *Integrovaného regionálního operačního programu* (dále také „IROP“) určené na revitalizaci vybraných kulturních památek přispěly k zachování, ochraně a rozvoji potenciálu kulturního dědictví a zda jsou schopny naplnit cíle programu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob od května do prosince 2021.

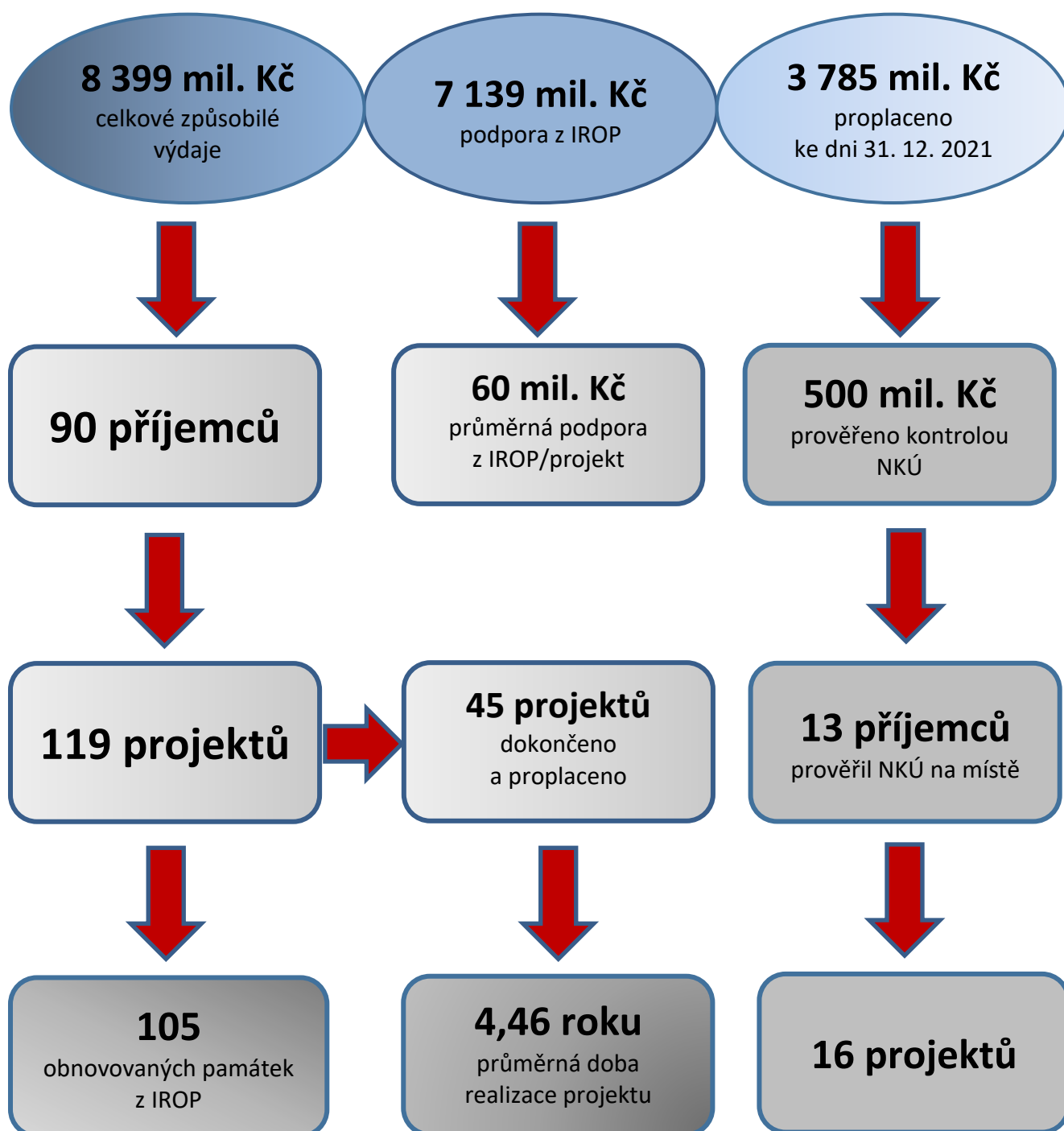
Kontrolovaným obdobím bylo období od roku 2015 do roku 2020, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále také „MMR“); Centrum pro regionální rozvoj České republiky, Praha (dále také „CRR“); město Telč; Arcibiskupství olomoucké; Lázeňská kolonáda Luhačovice, o.p.s.; obec Stará Ves nad Ondřejnicí; Římskokatolická farnost Panny Marie Opava; TATRA TRUCKS a.s.; Ing. Daniel Černý, Dukelská 1111/30, Chomutov; Spolek Mederova domu, Žatec; Žatecký pivovar, spol. s r.o.; Římskokatolická farnost Plzeň u katedrály svatého Bartoloměje; Zemský hřebčinec Písek s.p.o.; Židovská obec Plzeň; město Tábor.

Kolegium NKÚ na svém IV. jednání, které se konalo dne 7. března 2022, **schválilo** usnesením č. 12/IV/2022 **kontrolní závěr** v tomto znění:

**Peněžní prostředky na revitalizaci souboru vybraných památek
z Integrovaného regionálního operačního programu 2014–2020¹**

¹ Jedná se o podporu z IROP na individuální projekty ve výši 85 % celkových způsobilých výdajů.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ provedl kontrolu poskytování a čerpání peněžních prostředků určených na revitalizaci vybraných památek. Kontrola byla zaměřena na opatření v projektech podpořených z *Integrovaného regionálního operačního programu* v rámci specifického cíle 3.1 *Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví* (dále také „SC 3.1“). Kontrolní akce byla zaměřena na kolové výzvy č. 13 a 52 určené na individuální projekty podpory revitalizace vybraných památek. Ke zjištění stavu v oblasti podpory vybraných památek z IROP uskutečnil NKÚ online dotazníkové šetření, jehož výsledky jsou zpracovány v [příloze č. 1 \(https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=12352\)](https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=12352).

Kontrolní akce měla prověřit, zda jsou peněžní prostředky určené na revitalizaci vybraných kulturních památek poskytovány a čerpány způsobem, který přispívá k zachování, ochraně a rozvoji potenciálu kulturního dědictví, a zda jsou schopny naplnit cíle programu v rámci SC 3.1 účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že peněžní prostředky určené na revitalizaci vybraných památek byly poskytovány a čerpány způsobem, který přispívá k zachování, ochraně a rozvoji potenciálu kulturního dědictví. Kontrolou však byly zjištěny nedostatky v nastavení, řízení a realizaci SC 3.1 IROP, které snižují hospodárnost a účelnost poskytovaných a čerpaných peněžních prostředků, zároveň také omezují průkaznost a ověřitelnost v oblasti přínosů programu k využití potenciálu kulturního dědictví k vyváženému rozvoji území s pozitivními dopady na místní či regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost. Kontrola NKÚ rovněž zjistila porušení právních předpisů u příjemců. NKÚ vyhodnotil u dvou příjemců nedostatky týkající se nezpůsobilosti výdajů jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně. MMR a CRR v některých případech nepostupovaly dle závazných pokynů.

Shrnutí a vyhodnocení vyplývají z následujících zjištěných skutečností:

1. Celková alokace z IROP pro oblast revitalizace vybraných památek byla z plánovaných 4 552 mil. Kč významně navýšena na 7 906 mil. Kč. Navýšení alokace provedlo MMR z důvodu vysokého počtu žádostí o podporu, které splňovaly kritéria hodnocení (viz též část 4.2).
2. MMR v roli řídicího orgánu IROP (dále také „ŘO IROP“) nastavilo zaměření a podmínky kontrolovaných výzev tak, aby poskytnutá podpora přispěla k zachování, ochraně a rozvoji potenciálu kulturního dědictví (viz též část 4.3).
3. Lhůta pro hodnocení formálních náležitostí a přijatelnosti žádostí o podporu, kterou stanovilo MMR, nebyla u kontrolovaných výzev v průměru dodržena. CRR v roli zprostředkujícího subjektu IROP nedodrželo stanovené lhůty pro jednotlivé úkony, nemělo to však významný vliv na celkovou délku administrace projektu (viz též části 4.4 a 4.5).
4. MMR nedefinovalo soustavu indikátorů tak, aby výsledkové indikátory primárně měřily změnu či pokrok ve splnění cílů programu v rámci SC 3.1 (viz též část 4.8).
5. MMR stanovilo v rámci SC 3.1 společný indikátor výsledku „počet návštěv kulturních památek a paměťových institucí zpřístupněných za vstupné“. Hodnoty indikátoru vycházejí z dat získaných z Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu (dále také „NIPOS“). Statistická data o návštěvnosti kulturních památek, muzeí a galerií

obsahují data souhrnně za právní subjekt² a neumožňují monitorovat návštěvnost na úrovni podpořených památkových objektů³. Statistická data rovněž nepostihují návštěvnost bez vstupného⁴ a externí vlivy na vývoj návštěvnosti⁵. Statistická data nezahrnují data k řadě podpořených projektů, pouze 11 % právních subjektů s podpořenými projekty v rámci 13. a 52. výzvy bylo respondentem NIPOS (viz též část 4.9).

6. CRR v rámci administrace projektů neidentifikovalo výdaje nezpůsobilé k financování z dotace a následně MMR v roli ŘO IROP poskytlo dotaci na tyto nezpůsobilé výdaje (viz též část 4.11).
7. V jednom případě uzavřel příjemce nájemní smlouvu, avšak před nabytím účinnosti nájemní smlouvy nepožádal ŘO IROP o souhlas s pronájmem majetku. Následně CRR schválilo žádost o změnu obsahující smlouvu o pronájmu majetku zhodnoceného s účastí dotace, přestože příjemce nedoložil předchozí písemný souhlas ŘO IROP s pronájmem nemovitých věcí (viz též část 4.13 a část 4.17).
8. MMR a CRR u realizovaných projektů nedodržely stanovené administrativní lhůty pro jednotlivé úkony v rámci kontrolní činnosti (viz též části 4.14 a 4.15).
9. NKÚ zjistil, že příjemci podpory vynaložili peněžní prostředky na věcně nezpůsobilé výdaje (viz též část 4.16).
10. Realizace jednotlivých projektů přispívá k zachování, ochraně a rozvoji potenciálu kulturního dědictví. Z dotazníkového šetření NKÚ vyplynulo, že převážná část příjemců by bez podpory z IROP památky nerevitalizovala (viz též části 4.18–4.22).
11. Vliv projektů na vyvážený rozvoj území, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech, příp. zvýšení konkurenceschopnosti v regionu, posílení veřejných služeb, zaměstnanosti a podpory vzdělanosti jako jednoho z pilířů zvyšování kvality života obyvatel je na úrovni projektů obtížně vyhodnotitelný (viz též část 4.23).
12. MMR nemělo v době kontroly NKÚ nastaven systém vyhodnocení dopadů poskytnuté podpory na místní či regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost (viz též část 4.24).
13. NKÚ upozorňuje na skutečnost, že u devíti projektů s předpokládaným příspěvkem z IROP ve výši 545,8 mil. Kč nebyly ke dni 31. 12. 2021 uzavřeny smlouvy na stavební a restaurátorské práce. Vzhledem k datu ukončení realizace devíti projektů ke dni 31. 12. 2023 upozorňuje NKÚ na riziko nedokončení projektů a nedočerpání podpory (viz též část 4.26).

---

² Právnícké osoby a fyzické osoby podnikající.

³ V případě více objektů pod správou jednoho právního subjektu není vždy monitorována návštěvnost jednotlivých objektů.

⁴ Jedná se např. o sakrální stavby. Vlastníci těchto památek nejsou respondenty NIPOS.

⁵ Jedná se např. o klimatické podmínky v hlavní sezóně, atraktivnost objektů, výstav a expozic nebo o epidemickou situaci.

II. Informace o kontrolované oblasti

Střednědobým koncepčním rozvojovým dokumentem zahrnujícím sféru podpory kultury jako celek, tedy nejen v působnosti Ministerstva kultury (dále také „MK“), ale i jiných resortů, je *Integrovaná strategie podpory kultury do roku 2020* (dále také „ISPK“), kterou zpracovalo MK v roce 2014. ISPK vymezuje obecné rámce pro podporu kultury v kontextu politiky soudržnosti Evropské unie (dále také „EU“) s ohledem na financování z evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen „ESIF“) v programovém období 2014–2020. Strategie ve své návrhové části uvádí řešení, úkoly či aktivity, které přesahují rámec působnosti MK. Jedním z globálních cílů ISPK je zvýšení kvality péče o hmotné a nehmotné kulturní bohatství. V rámci priority č. 1 *Kulturní bohatství* je prioritním cílem zajistit uchování a rozvoj kulturního bohatství a zefektivnit jeho propagaci. Specifickým cílem opatření 1.1 *Národní kulturní památky a památky UNESCO* je zlepšit stav národních kulturních památek a podpořit naplňování úmluv UNESCO⁶ v oblasti hmotného i nehmotného kulturního dědictví.

Hlavními problémy definovanými v ISPK byly dopady dlouhodobého podfinancování péče o část kulturních památek a sbírkových a knihovnických fondů, nevyhovující technické zázemí, nedostatky správy, obtížná přístupnost některých památek a omezené využívání paměťových institucí, tj. muzeí, galerií a knihoven. V rámci programového období 2014–2020 bylo možné v souladu s ISPK čerpat finanční prostředky z ESIF na oblast kulturního dědictví, a to z IROP, konkrétně z jeho specifického cíle 3.1: *Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví* spadajícího pod prioritní osu 3: *Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí* (dále také „PO 3“).

Podpora z IROP

V souladu se strategií IROP je prioritní osa 3 zaměřena na zajištění dobré správy území a zefektivnění činnosti institucí veřejné správy. Integritu programu by mělo zaručit zařazení tematického cíle 6 – *Zachování a ochrana životního prostředí a podporování účinného využívání zdrojů* do PO 3; tento tematický cíl by měl umožnit komplexně podporovat základní faktory konkurenceschopnosti regionů. Kulturní dědictví ovlivňuje nejen kvalitu životních podmínek v území, ale představuje také významný ekonomický potenciál zvýšení konkurenceschopnosti a udržitelného rozvoje regionů.

Cílem SC 3.1 je zachovat, ochránit a rozvíjet potenciál kulturního dědictví a využít ho k vyváženému rozvoji území s pozitivními dopady na místní či regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost.

Ze SC 3.1 je podporována revitalizace souboru vybraných památek a zefektivnění ochrany a využívání sbírkových a knihovnických fondů a jejich zpřístupnění na území celé ČR kromě hlavního města Prahy.

---

⁶ Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví.

V rámci opatření revitalizace souboru vybraných památek byla podporována revitalizace a zatraktivnění památek uvedených⁷ na *Seznamu světového dědictví UNESCO*, indikativním seznamu světového kulturního dědictví UNESCO⁸, seznamu národních kulturních památek a indikativním seznamu národních kulturních památek⁹.

Součástí revitalizace jsou opatření nezbytná pro efektivní zpřístupnění, plnohodnotné využití, zatraktivnění a zabezpečení souboru památek:

- zajištění vyšší bezpečnosti návštěvníků;
- odstraňování přístupových bariér;
- zvýšení ochrany památky a jejího zabezpečení;
- restaurování památek;
- rekonstrukce stávajících expozic a depozitářů a budování nových expozic a depozitářů;
- digitalizace památek a mobiliářů;
- obnova parků a zahrad u souborů památek;
- modernizace, popřípadě výstavba nezbytných objektů sociálního, technického a technologického zázemí.

Oprávněnými žadateli, respektive příjemci podpory¹⁰, byli vlastníci památek nebo subjekty s právem hospodaření (dle zápisu v katastru nemovitostí) kromě fyzických osob nepodnikajících.

Dotační podpora z IROP je stanovena jako podíl z celkových způsobilých výdajů projektu. Míra podpory z *Evropského fondu pro regionální rozvoj* (dále také „EFRR“) je 85 %. Podrobnosti k míře poskytované podpory z EFRR a ze státního rozpočtu¹¹ jsou vždy uvedeny v příslušné výzvě.

Poskytovatelem podpory je MMR v roli ŘO IROP. Administrací podpory z IROP je pověřeno CRR¹², které působí v roli zprostředkujícího subjektu.

V rámci SC 3.1 vyhlásilo MMR čtyři výzvy týkající se revitalizace souboru památek, byly to:

- 13. výzva IROP – REVITALIZACE VYBRANÝCH PAMÁTEK. Jednalo se o kolovou výzvu, která je od 7. 6. 2020 uzavřená. Výzva byla zacílena na revitalizaci a zatraktivnění vybraných památek.

---

⁷ Na Seznamu světového dědictví UNESCO podporovatelného z IROP bylo zapsáno 12 památek. Na indikativním seznamu světového dědictví UNESCO v kategorii kulturní dědictví podporovatelného z IROP bylo vedeno 15 památek. Na seznamu národních kulturních památek podporovatelných z IROP k 1. 1. 2014 se nacházelo 218 památek. Na indikativním seznamu národních kulturních památek podporovatelných z IROP se k 1. 1. 2014 nacházelo 177 památek.

⁸ Seznam památek a unikátních krajinných a historických celků, které se za Českou republiku ucházejí o zápis na seznam nejvýznamnějších světových památek.

⁹ Seznam památek doporučených Vědeckou radou Ministerstva kultury pro památkovou péči k prohlášení za národní kulturní památky.

¹⁰ Jedná se o dotaci z IROP a ze státního rozpočtu.

¹¹ Míra podpory ze státního rozpočtu byla ve výši 0–15 % dle kategorie žadatele.

¹² Na základě *rozhodnutí č. 115/2015 ministryně pro místní rozvoj ze dne 23. září 2015 o delegování funkcí a úkolů Řídicího orgánu Integrovaného regionálního operačního programu na Centrum pro regionální rozvoj České republiky jako zprostředkující subjekt Integrovaného regionálního operačního programu a na základě veřejnoprávní smlouvy o výkonu některých úkolů řídicího orgánu zprostředkujícím subjektem v rámci implementace Integrovaného regionálního operačního programu ze dne 28. 12. 2017.*

- 41. výzva IROP – ZEFEKTIVNĚNÍ PREZENTACE, POSÍLENÍ OCHRANY A ROZVOJE KULTURNÍHO DĚDICTVÍ – INTEGROVANÉ PROJEKTY IPRÚ¹³. Jednalo se o průběžnou výzvu. Výzva byla zacílena na aktivitu památky a muzea.
- 48. výzva IROP – ZEFEKTIVNĚNÍ PREZENTACE, POSÍLENÍ OCHRANY A ROZVOJE KULTURNÍHO DĚDICTVÍ – INTEGROVANÉ PROJEKTY ITÍ¹⁴. Jednalo se o průběžnou výzvu. Výzva byla zacílena na aktivitu památky a muzea.
- 52. výzva IROP – REVITALIZACE VYBRANÝCH PAMÁTEK II. Jednalo se o kolovou výzvu, která je od 19. 10. 2020 uzavřená. Výzva byla zacílena na revitalizaci a zatraktivnění vybraných památek.

V souvislosti s revitalizací vybraných památek vyhlásilo MMR dvě kolové výzvy s celkovou alokací 7 906 mil. Kč. Peněžní prostředky poskytnuté z IROP k datu 31. 12. 2021 dosáhly 3 785 mil. Kč. Přehled o vyhlášených kolových výzvách je uveden v tabulce č. 1.

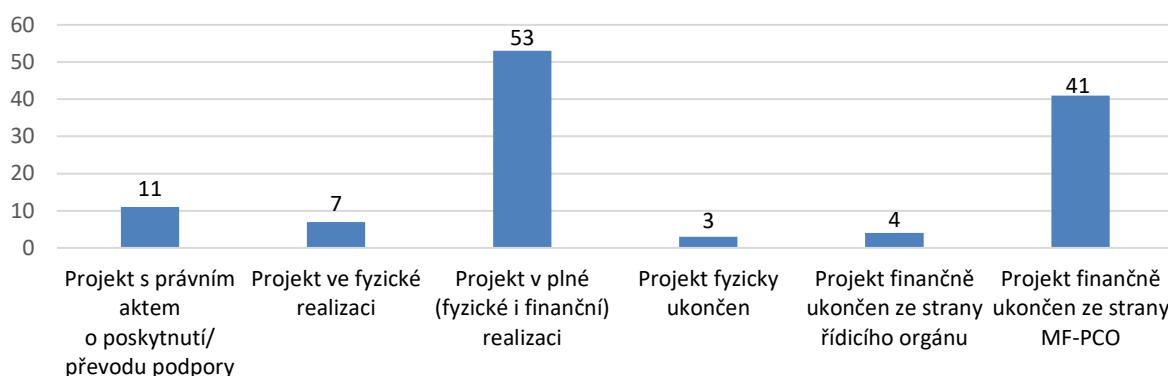
Tabulka č. 1: Údaje o nastavení a stavu čerpání u výzev č. 13 a č. 52 (EFRR) (v Kč)

	Alokace (IROP)	Počet zaregistrovaných žádostí	Finanční prostředky v zaregistrovaných žádostech o podporu (podpora z IROP)	Počet projektů s právním aktem o poskytnutí podpory	Právní akt o poskytnutí podpory (podpora z IROP)	Finanční prostředky proplacené v žádostech o platbu (podpora z IROP)
13. výzva IROP	3 248 000 000,00	63	3 737 590 198,22	52	2 739 064 030,42	2 327 051 323,42
52. výzva IROP	4 658 349 078,00	88	5 687 540 657,51	67	4 400 255 913,95	1 457 558 577,66
Celkem	7 906 349 078,00	151	9 425 130 855,73	119	7 139 319 944,37	3 784 609 901,08

Zdroj: vlastní zpracování ze sestavy MS2014+¹⁵ DWH022a ke dni 31. 12. 2021.

Ke dni 31. 12. 2021 vydalo MMR v rámci dvou kolových výzev 119 právních aktů o poskytnutí podpory s celkovými způsobilými výdaji ve výši 8 399 mil. Kč a příspěvkem z IROP ve výši 7 139 mil. Kč. Informace o počtu a stavu všech projektů zaměřených na revitalizaci vybraných památek poskytuje graf č. 1.

Graf č. 1: Projekty podpořené z IROP – počty projektů v jednotlivých fázích realizace (k 31. 12. 2021)

Zdroj: MS2014+.

Pozn.: MF-PCO = Ministerstvo financí – platební a certifikační orgán.

Podrobné informace o jednotlivých projektech jsou uvedeny v interaktivní mapě, která je přílohou č. 2 (<https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=12351>).

¹³ Integrované plány rozvoje území.

¹⁴ Integrované územní investice.

¹⁵ MS2014+ je jednotný monitorovací systém, do kterého žadatelé zadávají své žádosti o evropské dotace z ESIF, po jejich získání je v něm mohou dále spravovat a jsou v něm administrovány jednotlivé operační programy.

III. Rozsah kontroly

Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda vybrané projekty IROP určené na revitalizaci kulturních památek přispěly k zachování, ochraně a rozvoji potenciálu kulturního dědictví a zda jsou schopny naplnit cíle programu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola NKÚ se zaměřila na výzvy, které podporují opatření vedoucí k zachování, ochraně a rozvoji potenciálu kulturního dědictví a jeho využívání k vyváženému rozvoji území s pozitivními dopady na místní či regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost. Do kontrolního vzorku byly zahrnuty dvě uzavřené kolové výzvy IROP vyhlášené v rámci SC 3.1. Jednalo se o 13. výzvu *Revitalizace vybraných památek* a 52. výzvu *Revitalizace vybraných památek II*. Výzvy uvedené v tabulce č. 1 byly zdrojem pro výběr projektů do kontrolního vzorku. NKÚ prověřil:

- plnění povinností MMR v roli ŘO IROP zejména v oblasti plánování a vyhlášení výzev, monitoringu a vyhodnocování podpory a v oblasti výkonu kontrolní činnosti;
- plnění povinností stanovených rozhodnutím nebo smlouvou o delegování některých činností na zprostředkující subjekt (CRR) zejména v oblasti hodnocení žádostí o podporu, kontroly věcné a finanční stránky realizace projektů a v oblasti monitorování projektů;
- 16 projektů¹⁶, u kterých byla dle rozhodnutí o poskytnutí dotace poskytnuta podpora z IROP v celkové výši 854,1 mil. Kč. Kontrola uvedených projektů byla provedena u 13 příjemců, u kterých bylo prověřováno dodržení cíle/účelu a indikátorů projektu; oblast výběru dodavatelů / zadávání veřejných zakázek; oblast způsobilosti výdajů; splnění dalších podmínek a povinností příjemců vyplývajících z pravidel IROP.

Kontrolou NKÚ byla posuzována účelnost a hospodárnost projektů nejen úzce ve vztahu k naplnění smluvně požadovaných výstupů, dalších parametrů projektů stanovených poskytovatelem dotace (kritérium účelovosti) a dosažení cílových indikátorů, ale i s ohledem na jejich obecné vymezení obsažené např. v zákoně č. 320/2001 Sb.¹⁷ nebo ve finančních nařízeních EU¹⁸.

U všech kontrolovaných osob byl v souvislosti s činnostmi, které při administraci nebo realizaci projektů vykonávají, prověřen jejich soulad s právními předpisy, s ustanoveními dohod o delegování vybraných činností a rovněž s pravidly IROP.

V rámci kontrolní akce uskutečnil NKÚ online dotazníkové šetření. Z 90 oslovených příjemců, kteří realizují 119 projektů, vyplnilo dotazník 57 příjemců realizujících 72 projektů.

---

¹⁶ Přehled projektů se základními údaji k poskytnuté podpoře je uveden v příloze č. 3 tohoto kontrolního závěru.

¹⁷ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

¹⁸ Nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002; a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012.

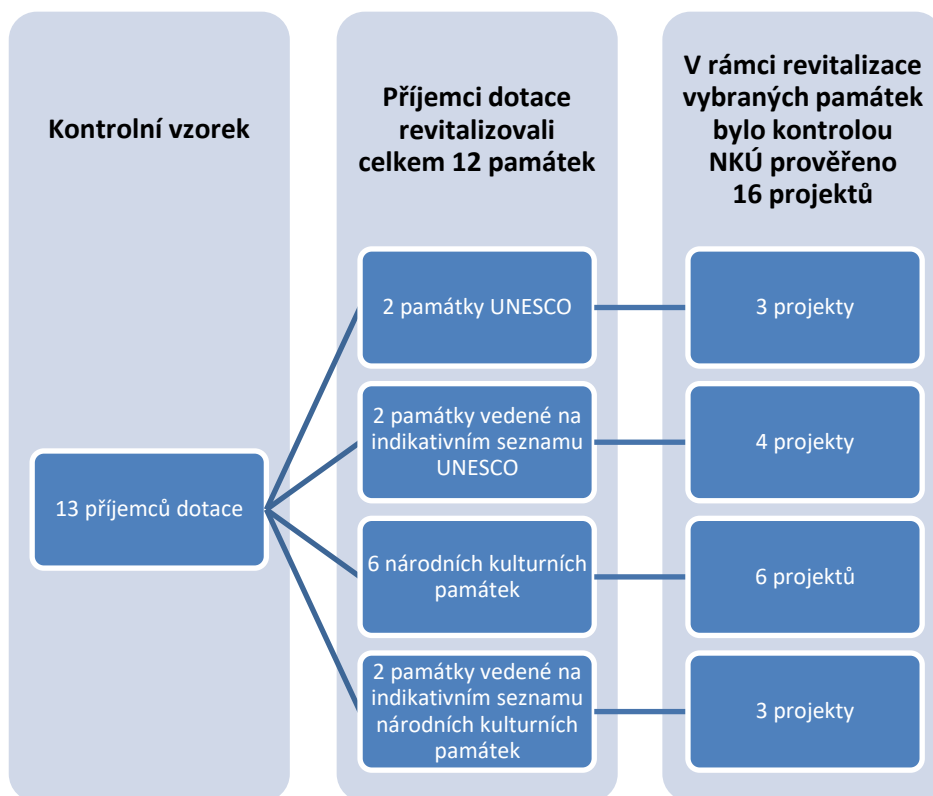

Kontrolováno bylo období od roku 2015 do roku 2020, v případě věcných souvislostí i období předchozí a následující.

Kontrolovaný objem peněžních prostředků na úrovni systému¹⁹ poskytování podpory z IROP činil 7 906,3 mil. Kč. Kontrolovaný objem peněžních prostředků kontrolního vzorku 16 projektů činil 545,7 mil. Kč²⁰; z toho 499,5 mil. Kč bylo poskytnuto z IROP.

V rámci projektů vybraných do kontrolního vzorku NKÚ se provádí revitalizace vybraných památek²¹. Podrobnější údaje uvádí obrázek č. 1.

Obrázek č. 1: Údaje ke kontrolovaným projektům

Zdroj: zpracoval NKÚ dle údajů v MS2014+.

Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

¹⁹ Objem prostředků na úrovni systému poskytování podpory představují veškeré prostředky alokované ve výzvách IROP.

²⁰ Jedná se o výši proplacené podpory z IROP a ze státního rozpočtu ke dni 31. 12. 2021.

²¹ Předmětem dotace byla zejména revitalizace památek včetně stavebních a restaurátorských prací, úprava prostor expozic, zřízení nových expozic, digitalizace památek, zahradní úpravy a odstranění přístupových bariér.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

Podrobné skutečnosti jsou ve vazbě na cíl kontrolní akce rozděleny do čtyř kapitol:

- A. Poskytování a čerpání peněžních prostředků z IROP,
- B. Přínos poskytnuté podpory ze SC 3.1 pro zachování, ochranu a rozvoj potenciálu kulturního dědictví a jeho využití k vyváženému rozvoji území s pozitivními dopady na místní či regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost,
- C. Stav čerpání podpory poskytnuté z IROP v rámci 13. a 52. výzvy,
- D. Dotazníkové šetření NKÚ.

A. Poskytování a čerpání peněžních prostředků z IROP

A.1 Činnosti MMR v roli ŘO IROP a činnosti CRR v roli zprostředkujícího subjektu IROP

4.1 Poskytovatelem podpory je MMR v roli ŘO IROP. Administrací podpory z IROP je pověřeno CRR. Na základě smlouvy o delegování vybraných činností provádí CRR hodnocení projektů, administruje zprávy o realizaci projektu, žádosti o změnu, žádosti o platbu a zprávy o udržitelnosti, provádí kontrolu zadávání veřejných zakázek a vykonává veřejnosprávní kontroly na místě.

Plánování a vyhlásování výzev

4.2 Pro SC 3.1 mělo MMR vyčleněno 9,16 % celkové alokace z IROP (425 278 328 €). Alokace podpory z IROP pro SC 3.1 byla po celou dobu implementace IROP ve stejné výši. Alokace 13. a 52. výzvy se odvíjela od disponibilních prostředků určených na realizaci opatření SC 3.1, a to zejména ve vztahu k absorpční kapacitě²².

MMR navýšilo alokaci 13. výzvy o 248 mil. Kč z IROP (EFRR) na 3 248 mil. Kč. Důvodem navýšení alokace výzvy byl vysoký počet projektů, které splňovaly kritéria hodnocení. Navýšení 13. výzvy bylo umožněno díky snížení alokace průběžné 25. výzvy ve specifickém cíli 3.1. Dále MMR dvakrát navýšilo alokaci 52. výzvy, a to o částku 1 550 mil. Kč z IROP (EFRR) na 3 101 mil. Kč a o částku 1 556 mil. Kč z IROP (EFRR) na 4 658 mil. Kč. Důvodem k navýšení alokace bylo pokrytí většího počtu úspěšných projektů a urychlení procesu jejich schvalování. K navýšení alokace byly použity prostředky původně rezervované ve SC 3.1 pro integrované územní investice a integrované plány rozvoje území. Současně byly k navýšení výzvy využity i úspory z ukončených výzev č. 13 a č. 21 ve specifickém cíli 3.1. Zejména v důsledku změn alokace se zvýšila hodnota indikátoru výstupu „počet revitalizovaných památkových objektů“ ze 43 objektů na 120 objektů.

4.3 MMR stanovilo podmínky pro poskytnutí podpory v textu výzev a v navazující dokumentaci, kterou tvoří pravidla pro žadatele a příjemce (*Obecná pravidla pro žadatele a příjemce a Specifická pravidla pro žadatele a příjemce*), a stanovilo rovněž kritéria pro hodnocení projektů. Výzvy obsahovaly časové podmínky a základní informace pro získání podpory. Ve *Specifických pravidlech pro žadatele a příjemce* nastavilo MMR typy podporovaných projektů a aktivit, strukturu financování, způsobilé výdaje, indikátory a podalo

²² V *Analýze absorpční kapacity IROP* vydané k datu 30. 6. 2015 je mj. uvedeno: „... Finanční zdroje vyčleněné pro národní programy v oblasti kulturního dědictví jsou v rozmezí řádově v desítkách tisíc korun na projekt a většina kulturních památek musí být opravována po etapách. V případě národních kulturních památek či památek UNESCO nedosahují krajské či obecní zdroje požadované finanční výše... Pro celou oblast kulturních památek, muzeí a knihoven odhadlo Ministerstvo kultury absorpční kapacitu celkově na 19 mld. Kč, z toho záměry podporované ve specifickém cíli 3.1 na 11,7 mld. Kč.“

informace o veřejné podpoře, hodnocení a výběru projektů, monitorování projektů, financování, udržitelnosti. Dále MMR stanovilo, že součástí projektu musí být zpřístupnění podpořené památky nebo její části.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že MMR v kontrolovaných dotačních výzvách nastavilo konkrétní, termínované a reálné podmínky pro realizaci projektů v oblasti cílů, tzn. čeho má být projektem dosaženo.

Hodnocení a výběr projektů

4.4 Lhůta pro hodnocení formálních náležitostí a přijatelnosti žádosti o podporu, kterou MMR stanovilo na 40 pracovních dnů²³ + 20 pracovních dnů za každý násobek alokace²⁴, nebyla ani v jedné z kontrolovaných výzev v průměru dodržena. Na základě analýzy dodržování lhůt pro hodnocení formálních náležitostí a přijatelnosti žádosti o podporu podle nastavených pravidel Nejvyšší kontrolní úřad zjistil, že se proces hodnocení zpozdřoval u 13. výzvy v průměru o 10 pracovních dnů a u 52. výzvy v průměru o 41 pracovních dnů. Nejdéle trvalo hodnocení formálních náležitostí a přijatelnosti u jednoho projektu 52. výzvy, a to 174 pracovních dnů. Jednalo se o náhradní projekt č. CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_059/0004633, žádost byla zaregistrována dne 27. 3. 2017 a podmínky hodnocení formálních náležitostí a přijatelnosti splnila dne 23. 11. 2017.

Úspěšné žádosti byly vyřizovány vydáním rozhodnutí o poskytnutí dotace. U úspěšných žádostí bylo rozhodnutí o poskytnutí dotace vydáno v průměru za 225 pracovních dnů (13. výzva), resp. za 504 pracovních dnů (52. výzva). Nejdéle administrace žádosti trvala 1 129 pracovních dnů. U projektu č. CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_059/0004576 byla žádost zaregistrována dne 23. 3. 2017 a rozhodnutí o poskytnutí dotace bylo vydáno dne 20. 7. 2021. Jednalo se o náhradní projekt.

Průměrná doba všech fází administrace žádostí o podporu se zvyšovala zejména u 52. výzvy. Příčinou zvyšování průměrné doby administrace u této výzvy bylo mj. navýšování alokace, v návaznosti na to totiž byly vybírány další projekty ze seznamu náhradních projektů, čímž docházelo k pozdějšímu vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Lhůta pro hodnocení formálních náležitostí a přijatelnosti, kterou si MMR nastavilo v *Operačním manuálu IROP*, nebyla u kontrolovaných výzev v průměru dodržena. Lhůtu pro hodnocení formálních náležitostí a přijatelnosti stanovilo MMR nereálně.

4.5 Kontrolou NKÚ bylo prověřeno osm projektů²⁵ a bylo zjištěno nedodržování administrativních lhůt stanovených v *Operačním manuálu IROP*:

- CRR v případě šesti projektů překročilo celkovou administrativní lhůtu pro kontrolu přijatelnosti a formálních náležitostí žádosti o podporu stanovenou u 13. výzvy v délce 24 pracovních dnů a u 52. výzvy v délce 100 pracovních dnů.

---

²³ S účinností od 2. 6. 2017.

²⁴ U kolové výzvy je lhůta 40 pracovních dnů v případě nepřekročení alokace výzvy podanými žádostmi. Při překročení alokace podanými žádostmi o podporu se lhůta prodlužuje o 20 pracovních dnů za každý násobek překročené alokace.

²⁵ Z kontrolního vzorku 16 projektů byly prověřeny činnosti CRR u osmi projektů. Prověřené projekty jsou uvedeny v příloze č. 3.

- CRR v případě tří projektů překročilo stanovenou lhůtu pro přiřazení kompetencí k věcnému hodnocení projektu v délce dvou pracovních dnů, přičemž celková lhůta pro provedení věcného hodnocení byla dodržena.
- CRR v případě dvou projektů překročilo celkovou lhůtu pro zpracování ex-ante analýzy rizik stanovenou v délce 11 pracovních dnů.

Monitoring

4.6 V rámci SC 3.1 stanovilo MMR ke sledování věcného pokroku a dosažení cíle indikátory výstupu a výsledku. Indikátory výstupu jsou dva: „počet revitalizovaných památkových objektů“²⁶ (cílová hodnota v roce 2023 je 120 objektů) a „zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a atrakcí“²⁷ (cílová hodnota v roce 2023 je 698 025 návštěv/rok). Indikátorem výsledku je „počet návštěv kulturních památek a paměťových institucí zpřístupněných za vstupné“²⁸ (cílová hodnota v roce 2023 je 33 000 000 návštěv/rok).

4.7 MMR vydalo v rámci 13. a 52. výzvy 119 rozhodnutí o poskytnutí dotace s cílovou hodnotou indikátoru „počet revitalizovaných památkových objektů“ 121 objektů²⁹ a s cílovou hodnotou indikátoru „zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a atrakcí“ 591 292 návštěv/rok³⁰. MMR zavázalo v rozhodnutích o poskytnutí dotace příjemce podpory tak, aby byly v roce 2023 naplněny cílové hodnoty indikátorů výstupu, které byly stanoveny za účelem sledování věcného pokroku a dosažení cíle.

4.8 Indikátor výsledku „počet návštěv kulturních památek a paměťových institucí zpřístupněných za vstupné“ nastavilo MMR na úrovni řídicího orgánu jako indikátor celku, který sleduje vývoj návštěvnosti kulturních památek a paměťových institucí v České republice, ale nesleduje aktuální stav věcného plnění programu, tj. vývoj návštěvnosti podpořených památek. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že MMR nenastavilo³¹ interní

²⁶ Jedná se o počet revitalizovaných (tzn. rekonstruovaných, renovovaných, zatraktivněných apod.) památkových objektů, které byly opraveny v rámci projektů s možností realizace opatření vedoucích k zefektivnění a ochraně mobiliárních fondů, které jsou součástí památkových objektů. Památkovým objektem se rozumí takový objekt, který je uveden na: a) seznamu národních kulturních památek, b) indikativním seznamu národních kulturních památek, c) Seznamu světového dědictví UNESCO, d) indikativním seznamu světového dědictví UNESCO.

²⁷ Ex-ante odhad zvýšení počtu návštěv lokality v následujícím roce po ukončení projektu / ukončení fyzické realizace projektu. Zahrnuje lokality, kde došlo k jejich podpoře za účelem zatraktivnění a podpory udržitelného turismu. Zahrnuje lokality s předchozí turistickou aktivitou i bez ní (např. přírodní parky či objekty přebudované na muzea). Jeden návštěvník může být započítán vícekrát (v případě, že učiní více návštěv), skupina návštěvníků je započítávána dle počtu jejích členů. Stanovení očekávaného počtu návštěv může být založeno na počtu vydaných vstupenek.

²⁸ Počet návštěv kulturních památek (např. hradů, zámků, sakrálních staveb apod.) a paměťových institucí, které jsou zpřístupněny za vstupné, v rámci České republiky za období jednoho roku.

²⁹ V rámci 41. a 48. výzvy (nebyly předmětem kontroly NKÚ) vydalo MMR rozhodnutí o poskytnutí dotace s cílovou hodnotou indikátoru „počet revitalizovaných památkových objektů“ 24 objektů.

³⁰ V rámci 41. a 48. výzvy (nebyly předmětem kontroly NKÚ) vydalo MMR rozhodnutí o poskytnutí dotace s cílovou hodnotou indikátoru „zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a atrakcí“ 111 653 návštěv/rok.

³¹ Metodické pokyny *Zásady tvorby a používání indikátorů v programovém období 2014–2020*.

výsledkové indikátory, které by umožnily hodnocení skutečných přínosů podpory na úrovni projektů SC 3.1.

4.9 Indikátor „počet návštěv kulturních památek a paměťových institucí zpřístupněných za vstupné“ stanovilo MMR na základě čl. 96 odst. 2 první pododstavec písm. b) bod ii) Obecného nařízení³². Hodnoty indikátoru (vstupní i průběžné) však vycházejí ze statistických dat NIPOS, která jsou pro vyhodnocování indikátoru výsledku nevhodná, neboť:

- mezi respondenty NIPOS je pouze 11 % právních subjektů, jejichž projekty byly podpořeny v rámci 13. a 52. výzvy IROP;
- obsahují údaje o návštěvnosti souhrnně za právní subjekt, nikoliv za podpořený památkový objekt;
- statistika zahrnuje údaje o počtu návštěvníků pouze za vstupné a nepostihuje návštěvnost bez vstupného;
- statistika nepostihuje externí vlivy na vývoj návštěvnosti (např. klimatické podmínky, atraktivnost krátkodobých výstav, expozic a sbírek, epidemickou situaci apod.).

NKÚ zjistil, že pro vyhodnocení přínosů a dopadů podpory ze SC 3.1 jsou údaje o „počtu návštěv kulturních památek a paměťových institucí zpřístupněných za vstupné“ vycházející ze statistiky NIPOS nedostatečné.

Kontrolní činnost

4.10 V této oblasti byly identifikovány nedostatky, které se týkají posuzování způsobilosti výdajů, splnění podmínek pro pronájem majetku a dodržování administrativních lhůt stanovených v *Operačním manuálu IROP*.

4.11 CRR neidentifikovalo u dvou projektů (tři případů) nezpůsobilé výdaje v celkové výši 110 540 Kč, které příjemci uplatnili v rámci výdajů za stavební práce (chybný výpočet DPH), výkon činnosti koordinátora BOZP a technickou pomoc při stavbě. Tyto výdaje nesplňovaly hledisko věcné způsobilosti stanovené v pravidlech pro žadatele a příjemce.

MMR v rámci administrativního ověřování nezajistilo³³, aby byly schváleny pouze výdaje způsobilé k financování ze zdrojů ESIF podle pravidel³⁴. Ve třech případech schválilo nezpůsobilé výdaje v celkové výši 110 540 Kč. Na základě schválených nezpůsobilých výdajů poskytlo MMR neoprávněně dotaci v celkové výši 100 024 Kč.

4.12 CRR schválilo ve dvou případech v rámci administrativního ověření žádostí o platbu způsobilé výdaje doložené fakturami, které nebyly označeny registračním číslem projektu.

4.13 CRR schválilo v jednom případě žádost o změnu obsahující smlouvu o pronájmu majetku zhodnoceného s účastí dotace, aniž by příjemce doložil předchozí písemný souhlas

---

³² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013, o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

³³ Metodický pokyn pro výkon kontrol v odpovědnosti řídicích orgánů při implementaci ESIF pro období 2014–2020.

³⁴ Metodický pokyn pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014–2020, pravidla pro žadatele a příjemce.

ŘO IROP s pronájmem nemovitých věcí. Příjemce předložil CRR nájemní smlouvu současně se změnou finančního plánu až po nabytí účinnosti smlouvy. CRR žádost o změnu schválilo, přičemž nevyzvalo příjemce k doplnění souhlasu ŘO IROP ani mu nevyměřilo sankci za porušení podmínek.

4.14 MMR ve třech případech z 56 případů nedodrželo lhůtu stanovenou v *Operačním manuálu IROP* pro schválení žádosti o platbu v délce 20 pracovních dnů od schválení CRR a v šesti případech z 55 případů nebyla dodržena maximální lhůta pro administraci žádosti o platbu a proplacení v délce 90 kalendářních dnů.

4.15 CRR nedodrželo u prověřovaného vzorku osmi projektů administrativní lhůty stanovené v *Operačním manuálu IROP*:

- z celkového počtu 25 zpráv o realizaci projektu nedodrželo CRR u pěti z nich lhůtu pro administrativní ověření v délce 40 pracovních dnů a ve třech případech rovněž celkovou dobu schvalování v délce 90 kalendářních dnů od podání;
- z celkového počtu 25 žádostí o platbu nedodrželo CRR v pěti případech lhůtu pro administrativní ověření žádosti o platbu v 1. stupni v délce 20 pracovních dnů od podání;
- z celkového počtu 73 žádostí o změnu nedodrželo CRR v jednom případě lhůtu pro schválení žádosti o změnu v délce 20 pracovních dnů od oznámení změny.

A.2 Příjemci podpory z IROP

4.16 Příjemci podpory jsou při realizaci programu povinni řídit se příslušnými právními předpisy ČR a EU. Příjemci dotace z IROP, u nichž NKÚ provedl kontrolu, čerpali peněžní prostředky na stanovený účel, využili dotační prostředky dle schváleného projektu a většina z nich postupovala v souladu s právními předpisy, pokyny a pravidly. Některé skutečnosti zjištěné u příjemců však NKÚ vyhodnotil jako porušení právních předpisů. Příjemci u dvou projektů nevykázali výdaje v souladu s podmínkami upravujícími způsobilost výdajů³⁵. V souhrnu se jednalo o částku ve výši 100 024 Kč, kterou NKÚ vyhodnotil jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně³⁶ a nesrovnalosti³⁷. Jednotlivá porušení jsou uvedena v příkladech č. 1 a č. 2.

Příklad č. 1

V rámci projektu příjemce rekonstruoval objekt konkatedrály. U jedné faktury za stavební práce příjemce uplatnil nezpůsobilé výdaje za chybně vypočtenou DPH ve výši 10 764 Kč. Na jejich úhradu použil příjemce podporu z IROP a ze státního rozpočtu ve výši 10 226 Kč. Zároveň vznikla nesrovnalost ve výši 9 149 Kč (85% podíl prostředků poskytnutý z IROP).

³⁵ Specifická pravidla pro žadatele a příjemce.

³⁶ Ustanovení § 3 písm. e) a ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

³⁷ Ustanovení článku 125 Obecného nařízení.

Příklad č. 2

V rámci projektu příjemce rekonstruoval objekt zámku. Příjemce uplatnil způsobilé výdaje za výkon činnosti koordinátora BOZP v celkové výši 160 000 Kč. Část výdajů uhrazených příjemcem za výkon činnosti koordinátora BOZP však nebyla způsobilá, protože stavební objekt, ke kterému se část uhrazených a uplatněných výdajů na výkon činnosti koordinátora BOZP vztahovala, nebyl součástí projektu. NKÚ vyčíslil tyto výdaje částkou ve výši 31 776 Kč. Na jejich úhradu použil příjemce podporu z IROP a ze státního rozpočtu ve výši 28 598 Kč. Zároveň vznikla nesrovnalost ve výši 27 010 Kč (85% podíl prostředků poskytnutý z IROP).

Dále příjemce v rámci tohoto projektu uplatnil výdaje za výkon technické pomoci při stavbě v celkové částce 89 500 Kč. Část výdajů uhrazených příjemcem za technickou pomoc však byla nezpůsobilá, neboť stavební objekt, ke kterému se část uhrazených a uplatněných výdajů na technickou pomoc vztahovala, nebyl součástí projektu. NKÚ vyčíslil tyto výdaje částkou ve výši 68 000 Kč. Na jejich úhradu použil příjemce podporu z IROP a ze státního rozpočtu ve výši 61 200 Kč. Zároveň vznikla nesrovnalost ve výši 57 800 Kč (85% podíl prostředků poskytnutý z IROP).

4.17 V jednom případě uzavřel příjemce nájemní smlouvu a před nabytím účinnosti této nájemní smlouvy nepožádal dle *Obecných pravidel pro žadatele a příjemce* ŘO IROP o souhlas s pronájmem majetku.

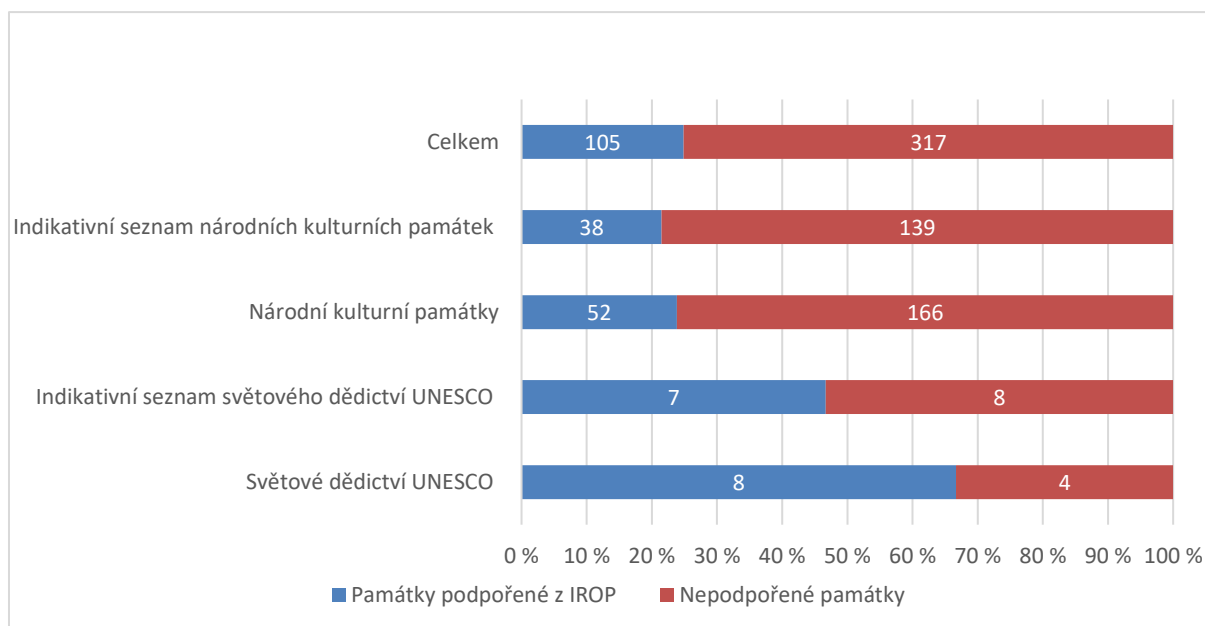
B. Přínos poskytnuté podpory ze SC 3.1 pro zachování, ochranu a rozvoj potenciálu kulturního dědictví a jeho využití k vyváženému rozvoji území s pozitivními dopady na místní či regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost

B.1 Přínos poskytnuté podpory pro zachování, ochranu a rozvoj potenciálu kulturního dědictví

4.18 Podpora ze SC 3.1 směřuje na památky, které mají největší potenciál pro sociální a ekonomický rozvoj regionů. V rámci IROP mohla být podpora využita na revitalizaci a zatraktivnění 422 památek vedených na seznamech podporovatelných památek³⁸. Přehled o podílu památek podpořených z IROP je uveden v grafu č. 2.

³⁸ Seznam světového dědictví UNESCO podporovatelného z IROP, indikativní seznam světového dědictví UNESCO v kategorii kulturní dědictví podporovatelného z IROP, seznam národních kulturních památek podporovatelných z IROP k 1. 1. 2014, indikativní seznam národních kulturních památek podporovatelných z IROP k 1. 1. 2014.

Graf č. 2: Podporovatelné a podpořené památky

Zdroj: seznamy podporovatelných památek, MS2014+.

Formou dotace z IROP podpořilo MMR 105 památek, které zahrnují 121 objektů, což činí celkem 24,88 % podporovatelných památek. NKÚ prověřil 16 projektů a konstatuje, že podpora ze SC 3.1 na revitalizaci a zatraktivnění souboru památek přispívá k jejich zachování, ochraně a rozvoji potenciálu kulturního dědictví. Níže jsou uvedeny některé příklady kontrolovaných projektů.

Příklad č. 3

Projekt *Skutečná záchrana nemovité kulturní památky č. p. 102 – Mederova domu v Žatci*
Dům je zařazen na indikativní seznam světového dědictví UNESCO a dlouhodobě byl nepřístupný z důvodu havarijního stavu. Došlo ke zřícení krovu a k destrukci částí obvodových zdí i vnitřních konstrukcí.

Cílem projektu byla záchrana městského domu z přelomu 14. a 15. století. Realizací projektu dochází k udržení mimořádné univerzální hodnoty historického dědictví města Žatec pro současnost i budoucí generace, obnovení funkčního využití pro turistický ruch, záchraně a rehabilitaci jednoho z nejcennějších měšťanských objektů Ústeckého kraje a k udržení autenticity statku Žatec – město chmele.

Příklad č. 4

Projekt *Revitalizace katedrály sv. Bartoloměje v Plzni*

Stav interiéru objektu národní kulturní památky byl velmi špatný. Díky realizaci projektu došlo k revitalizaci katedrály jako důležité součásti sociálně-kulturní infrastruktury města Plzně. Hlavním cílem projektu byla revitalizace a zatraktivnění katedrály, tj. obnova a zachování interiéru památky včetně vybraných prvků exteriéru, zvýšení komfortu návštěvníků katedrály a rozšíření a zatraktivnění prohlídkového okruhu katedrály.

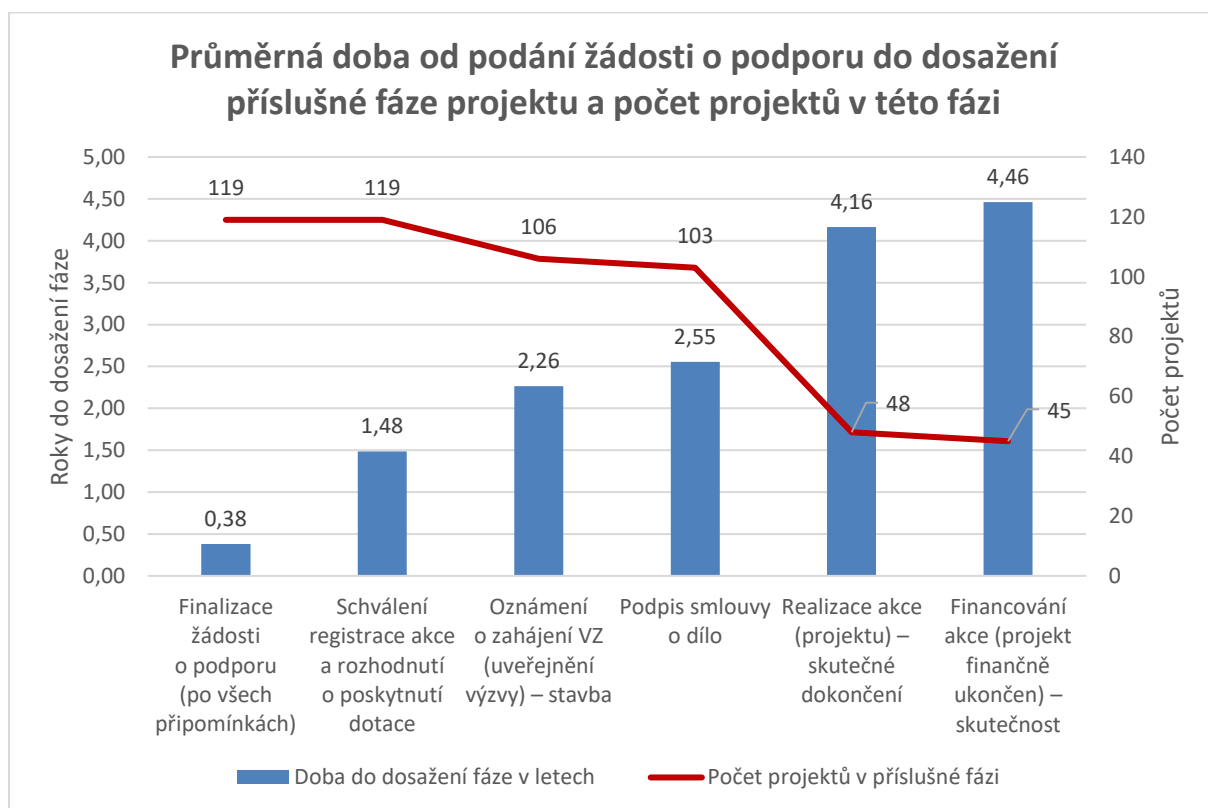
Příklad č. 5

Projekt *Revitalizace kolonády, haly Vincentka a navazujících objektů v Luhačovicích nominovaných na zápis do UNESCO*

Primárním cílem projektu byla revitalizace zcela unikátní kulturní památky v podobě lázeňské kolonády v Luhačovicích, v areálu nominovaném na zápis v rámci světového kulturního dědictví UNESCO. Některé prvky památky byly na konci své životnosti či v havarijním stavu. Revitalizací všech částí kolonády mělo dojít k obnově původních stavebních a konstrukčních prvků, které by jinak dále ztrácely na své hodnotě. Cílovou skupinou jsou návštěvníci, obyvatelé města Luhačovice, vlastníci a správci kulturního a přírodního dědictví a dále podnikatelské subjekty podnikající v prostorách kolonády a pořadatelé kulturních akcí v hale *Vincentka*. Realizací projektu dojde ke zpřístupnění unikátních prostor, které byly dosud návštěvníkům uzavřeny, a k rozšíření nabídky aktivního využití času.

4.19 Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že ke dni 31. 12. 2021 bylo dokončeno 45 projektů. Průměrná doba realizace 45 dokončených projektů byla čtyři roky a pět měsíců. Jedná se o průměrnou dobu od podání žádosti o podporu do ukončení financování akce ze strany ŘO IROP. Nejdéle trvala fáze *realizace akce (projektu) – skutečné dokončení*, v průměru to bylo jeden rok a sedm měsíců od podpisu smlouvy o dílo. V grafu č. 3 je uvedena průměrná doba od podání žádosti o podporu do dosažení příslušné fáze projektu a počet projektů v této fázi.

Graf č. 3: Průměrná doba od podání žádosti o podporu do dosažení příslušné fáze projektu

Zdroj: MS2014+, data jsou aktuální k 31. 12. 2021.

4.20 Za účelem porovnání podpory obnovy památek, která je financována z IROP a z národních zdrojů, byly použity výsledky kontrolní akce 17/01 – *Peněžní prostředky státu*

poskytované z Programu záchrany architektonického dědictví na záchranu a obnovu kulturních památek³⁹.

V obrázku č. 2 je uvedeno porovnání obnovy památek financovaných ze specifického cíle 3.1 IROP a ze státního rozpočtu.

Obrázek č. 2: Porovnání obnovy památek financovaných ze SC 3.1 IROP a ze státního rozpočtu

Porovnání	IROP – SC 3.1	Státní rozpočet
Období	2014–2020	1995–2016
Podpora/příspěvek	7 139 mil. Kč	6 416 mil. Kč
Počet projektů/dílčích akcí	119	5 359
Průměrná výše příspěvku	60 mil. Kč	1 mil. Kč
Doba realizace (roky)	4,46	15

Zdroj: MS2014+, kontrolní závěr NKÚ č. 17/01.

Pozn.: Počet projektů/dílčích akcí – v případě financování ze SC 3.1 IROP se jedná o počet projektů, v případě financování ze státního rozpočtu se jedná o počet dílčích akcí. Příjemce příspěvku ze státního rozpočtu vstupuje do Programu záchrany architektonického dědictví na záchranu a obnovu kulturních památek vstupním projektem a následně podává každoročně žádost o zařazení akce obnovy. Jednotlivé projekty obsahují více dílčích akcí, které jsou zařazeny do financování z Programu záchrany architektonického dědictví na záchranu a obnovu kulturních památek.

Průměrná výše příspěvku (v mil. Kč) – v případě financování z IROP se jedná o průměrnou podporu z IROP dle rozhodnutí o poskytnutí dotace. V případě financování ze státního rozpočtu se jedná o průměrný poskytnutý (proplacený) příspěvek.

Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že v rámci podpory z IROP se památky revitalizují komplexně, projekt není dělen na jednotlivé dílčí akce. Dále se snižují související náklady, např. náklady na opakované zřízení staveniště, přesuny hmot, administraci stavebních řízení, veřejných zakázek, žádostí o dotaci a monitorování projektů.

4.21 Z dotazníkového šetření NKÚ vyplynulo, že podpora ze SC 3.1 na revitalizaci a zatraktivnění souboru památek přispívá k jejich zachování. Více než polovina příjemců by bez podpory z IROP památky nerevitalizovala, což by vedlo k trvalému poškození památek nebo k dalšímu poškození památek a nárůstu nákladů na opravy, objekty by nebyly zpřístupněny v takovém rozsahu a sbírkové předměty by nemohly být prezentovány

³⁹ Program je dlouhodobým programem zachování a obnovy ohrožených nemovitých kulturních památek odstraňujícím havarijní stav. Poskytnutý příspěvek je systémovým řešením účasti státu na záchraně nejcennější části architektonického dědictví, jako jsou hrady, zámky, kláštery, paláce včetně historických zahrad a parků, kostely, radnice, obranné městské a pevnostní systémy a jiné velké stavební objekty, které byly prohlášeny světovými památkami UNESCO, národními kulturními památkami nebo kulturními památkami.

veřejnosti vůbec nebo v omezeném rozsahu, návštěvníkům by nebylo nabídnuto moderní zázemí.

4.22 Na základě výše uvedených skutečností NKÚ konstatuje, že podpora z IROP vede k zachování, ochraně a rozvoji potenciálu kulturního dědictví.

B.2 Využití potenciálu kulturního dědictví k vyváženému rozvoji území s pozitivními dopady na místní či regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost

4.23 Vliv projektu na vyvážený rozvoj území, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech, příp. zvýšení konkurenceschopnosti v regionu, posílení veřejných služeb, zaměstnanosti a podpory vzdělanosti jako jednoho z pilířů zvyšování kvality života obyvatel je na úrovni jednotlivých projektů obtížně vyhodnotitelný. Dle *Specifických pravidel pro žadatele a příjemce* mají příjemci povinnost sledovat pouze indikátory výstupu, tj. „počet revitalizovaných památkových objektů“ a „zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a atrakcí“. Jiné ukazatele není příjemce povinen sledovat. V příkladu č. 6 jsou uvedeny nevyhodnotitelné přínosy a dopady projektu na úrovni jednotlivých projektů.

Příklad č. 6

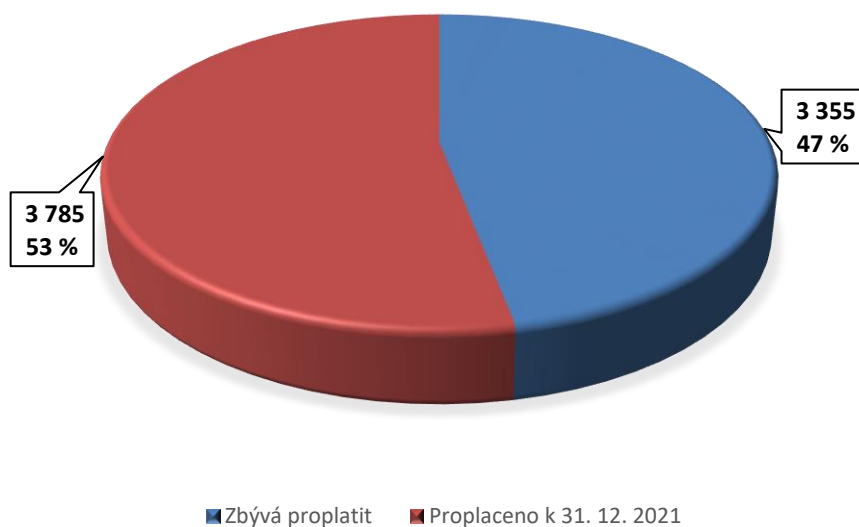
Čtyři příjemci uvedli ve studiích proveditelnosti přínosy a dopady projektu, které jsou obtížně vyhodnotitelné. Jedná se o zlepšení podnikatelského prostředí nejen pro stávající, ale i nové aktivity; stabilizaci obyvatelstva v regionu ohroženém odlivem obyvatel; zvýšení daňové výtěžnosti; zvýšení kvality obecně fyzického a kulturního prostředí města; pozitivní dopady na malé firmy působící v oblasti pohostinství a služeb; zvýšení kvality života obyvatel města. Kvantifikace výše uvedených přínosů je zatížena mnoha externími vlivy.

4.24 MMR nemělo v době kontroly NKÚ nastaven systém vyhodnocení dopadů poskytnuté podpory na místní či regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost. MMR rovněž nestanovilo žádná kritéria ani indikátory výsledku pro vyhodnocování využití potenciálu kulturního dědictví k vyváženému rozvoji území s pozitivními dopady na místní či regionální zaměstnanost a konkurenceschopnost. V době kontroly NKÚ připravovalo MMR výsledkovou evaluaci prioritní osy 3 IROP.

C. Stav čerpání podpory poskytnuté z IROP v rámci 13. a 52. výzvy

4.25 Dle vydaných právních aktů o poskytnutí podpory je míra podpory z IROP ve výši 7 139 mil. Kč. Ke dni 31. 12. 2021 poskytlo MMR příjemcům 53 % z podpory z IROP, tj. 3 785 mil. Kč. V grafu č. 4 je uvedeno rozložení realizace a čerpání podpory z IROP v letech 2017–2023.

Graf č. 4: Rozložení čerpání podpory z IROP (v mil. Kč, v %)

Zdroj: MS2014+ ke dni 31. 12. 2021.

Z grafu č. 4 vyplývá, že v letech 2022–2023 zbývá vyčerpat téměř polovinu podpory poskytnuté z IROP prostřednictvím výzev č. 13 a č. 52.

4.26 V rámci navýšení alokace 52. výzvy vydalo MMR jedenáct právních aktů v období od 4. 12. 2020 do 20. 7. 2021, které byly ke dni 31. 12. 2021 v MS2014+ ve stavu „projekt s právním aktem o poskytnutí/převodu podpory“. Jednalo se o projekty vedené na seznamu náhradních projektů schválených ŘO IROP.

Devět projektů s předpokládaným příspěvkem z IROP v celkové výši 545,8 mil. Kč, které byly ve stavu „projekt s právním aktem o poskytnutí/převodu podpory“, má být ukončeno ke dni 31. 12. 2023. U těchto projektů nebyly v době kontroly uzavřeny smlouvy o dílo na stavební a restaurátorské práce.

D. Dotazníkové šetření NKÚ

4.27 NKÚ provedl v rámci kontrolní akce dotazníkové šetření, jehož účelem bylo získat informace o prospěšnosti programu a jeho pravidlech z pohledu příjemců podpory. Z 90 oslovených příjemců, kteří realizují 119 projektů, vyplnilo dotazník 57 příjemců (63,3 %) realizujících 72 projektů (60,5 %). Z dotazníkového šetření vyplynuly zejména tyto skutečnosti:

- Nejčastějším zdrojem informací o programu byl web Ministerstva pro místní rozvoj/IROP. Pokyny a pravidla poskytovatele dotace byly ve většině případů pro příjemce dotace srozumitelné.
- Nejméně náročnými úkony byly *udržitelnost a vytvoření podmíněných aktivit* – například rozšíření expozic apod. Nejtěžšími úkony byly *řízení projektů a administrace změnových listů, vč. víceprací až po schválení CRR*.
- Více než polovinu projektů by příjemci bez poskytnuté dotace nerealizovali. Pokud by projekt nebyl financován pomocí podpory ze SC 3.1, příjemci by projekt postupně realizovali převážně pomocí dotací z národních zdrojů. V případě, že by projekty nebyly

realizovány, památkové objekty by nebyly zpřístupněny v takovém rozsahu, hrozil by z důvodu dalšího chátrání památky nárůst nákladů na opravy a výrazně by se prodloužila doba opravy objektu.

- Třetina příjemců zrušila alespoň jedno zadávací/výběrové řízení. Výběrové/zadávací řízení bylo zrušeno z důvodu nepodání žádné nabídky, vysoké nabídkové ceny, nízkého počtu uchazečů, formálních nedostatků nabídky nebo použití špatného druhu výběrového řízení. V opakované veřejné zakázce se nabídková cena snížila ve více než polovině případů.
- Ve třetině případů nebyl dodržen harmonogram stavebních prací, zejména z důvodu neočekávaných prací.
- V polovině případů respondenti uvedli, že splnění indikátoru „*zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a atrakcí*“ nebude/nebylo problémem. Data pro indikátor „*zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a atrakcí*“ jsou získávána pomocí vstupného, sčítačů průchodu, odhadem a z informačního centra.
- Více než třetina projektů je zapojena do strategického plánu rozvoje kultury a cestovního ruchu a partnerství mezi subjekty (obce a svazky obcí, místní akční skupiny, zájmová sdružení, spolky, církve, fyzické a právnické osoby).
- Po dokončení projektu podpořeného z IROP nebude památka ve více než polovině případů zcela opravena/restaurována. Další etapu rekonstrukcí, oprav a restaurování plánuje více než polovina příjemců.

Podrobný přehled výsledků dotazníkového šetření provedeného NKÚ je uveden v [příloze č. 1 \(https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=12352\)](https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=12352).

Seznam použitých zkratk

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CRR	Centrum pro regionální rozvoj České republiky
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EFRR	<i>Evropský fond pro regionální rozvoj</i>
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
IROP	<i>Integrovaný regionální operační program</i>
ISPK	<i>Integrovaná strategie podpory kultury do roku 2020</i>
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NIPOS	Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
Obecné nařízení	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013, o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006
PO 3	Prioritní osa 3 <i>Integrovaného regionálního operačního programu</i>
ŘO IROP	Řídicí orgán <i>Integrovaného regionálního operačního programu</i>
SC 3.1	Specifický cíl 3.1 <i>Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví</i> prioritní osy 3 IROP
VZ	Veřejná zakázka

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Datová příloha ke kontrolnímu závěru NKÚ
(<https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=12352>)
- Příloha č. 2: Interaktivní mapa (<https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=12351>)
- Příloha č. 3: Projekty IROP vybrané do kontrolního vzorku NKÚ

Příloha č. 3: Projekty IROP vybrané do kontrolního vzorku NKÚ

Poř. číslo	Registrační číslo projektu	Žadatel	Název projektu	Celkové náklady projektu	Příspěvek EU
1	CZ.06.3.33/0.0/0.0/15_015/0000316	Město Telč	Rekonstrukce střechy a krovu věže Sv. Ducha v Telči	14 150 917,00	12 028 279,45
2	CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_059/0004588	Město Telč	Revitalizace památek v historickém centru města Telče	59 047 257,00	50 190 168,45
3	CZ.06.3.33/0.0/0.0/15_015/0000295	Město Tábor	Stavební úpravy objektu Bechyňské brány v Táboře a rozšíření expozice	18 032 810,00	15 327 888,50
4	CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_059/0004488	Město Tábor	Obnova NKP "Stará radnice" v Táboře	44 586 056,42	37 898 147,95
5	CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_059/0004635	Arcibiskupství olomoucké	Obnova Arcibiskupského zámku a Podzámecké zahrady v Kroměříži – Dědictví moci, slávy a štedrosti	237 924 777,00	202 236 060,45
6	CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_059/0002570	Lázeňská kolonáda Luhačovice, o.p.s.	Revitalizace kolonády, haly Vincentka a navazujících objektů v Luhačovicích nominovaných na zápis do UNESCO	103 591 453,10	88 052 735,13
7	CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_059/0004614	Římskokatolická farnost Panny Marie Opava	Revitalizace konkatedrály Nanebevzetí Panny Marie v Opavě	75 663 832,00	64 314 257,20
8	CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_059/0002928	TATRA TRUCKS a.s.	Revitalizace NKP Slovenská strela a výstavba depozitáře	93 498 909,00	79 474 072,65
9	CZ.06.3.33/0.0/0.0/15_015/0000358	Obec Stará Ves nad Ondřejnicí	Zámek ve Staré Vsi nad Ondřejnicí – stavební úpravy II.	32 318 982,56	27 471 135,17
10	CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_059/0004646	Obec Stará Ves nad Ondřejnicí	Zámek ve Staré Vsi nad Ondřejnicí – stavební úpravy II. SO 03. stavební úpravy 2. NP budovy s knihovnou	7 630 228,16	6 485 693,93
11	CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_059/0004042	Spolek Mederova domu	Skutečná záchrana nemovité kulturní památky č. p. 102 – Mederova domu v Žatci	24 302 612,37	20 657 220,51
12	CZ.06.3.33/0.0/0.0/15_015/0000340	Žatecký pivovar, spol. s r.o.	Záchrana památky č. p. 85 – Muzeum pivovarnictví Žatecka	14 074 393,77	11 963 234,70
13	CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_059/0004638	Ing. Daniel Černý	Rekonstrukce synagogy a rabínského domu v Žatci – Muzeum a kulturní prostor Synagoga Žatec	55 683 709,43	47 331 153,01

Poř. číslo	Registrační číslo projektu	Žadatel	Název projektu	Celkové náklady projektu	Příspěvek EU
14	CZ.06.3.33/0.0/0.0/15_015/0000322	Zemský hřebčinec Písek s.p.o.	Revitalizace, zabezpečení a digitalizace národní kulturní památky Zemského hřebčince Písek	21 097 434,73	17 932 819,52
15	CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_059/0004613	Židovská obec Plzeň	Obnova Velké synagogy a Rabínského domu v Plzni	101 298 962,51	86 104 118,13
16	CZ.06.3.33/0.0/0.0/15_015/0000353	Římskokatolická farnost Plzeň u katedrály svatého Bartoloměje	Revitalizace Katedrály sv. Bartoloměje v Plzni	101 911 850,38	86 625 072,82

Pozn.: U příjemců podpory byly kontrolou NKÚ prověřeny všechny projekty uvedené v tabulce. U CRR byly prověřeny projekty s poř. č. 1, 4, 5, 8, 9, 10, 13, 16.